

POSTANOWIENIE

Dnia 31 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku M. O.
przy uczestnictwie K. O.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 25 lutego 2015 r., sygn. akt V Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądza
od wnioskodawcy na rzecz uczestnika postępowania kwotę 180
(sto osiemdziesiąt) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. O. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 25 lutego 2015 r. oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 19 grudnia 2013 r. Sąd Rejonowy w tym postanowieniu stwierdził, że spadek po A. S. O., synu L. i W., zmarłym dnia 15

maja 2012 r. w W., ostatnio stale przed śmiercią zamieszkałym w W., ul. N. [...], na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 1 listopada 2001 r., otwartego i ogłoszonego na rozprawie w dniu 13 lutego 2013 r., nabył w całości jego syn K. I. O. z dobrodziejstwem inwentarza. Wnioskodawca, będący starszym synem zmarłego domagał się stwierdzenia nabycia spadku po ojcu przez obu przyrodnych braci na podstawie ustawy. W toku postępowania kwestionował ważność testamentu, jako sporządzonego pod wpływem błędu i sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. Sądy obu instancji stanęły na stanowisku, że testator orientował się, że na intensywność kontaktów wnioskodawcy z ojcem rzutował konflikt pomiędzy jego rodzicami i cechy jego osobowości, nie pozostawał więc w błędzie w momencie sporządzania testamentu, a zapisanie majątku tylko jednemu ze spadkobierców ustawowych, nawet z przyczyn ściśle subiektywnych, nie zawinionych przez pominiętego spadkobiercę ustawowego, nie narusza zasad współżycia społecznego lecz stanowi realizację swobody testowania. Sądy zwróciły uwagę, że wnioskodawca nie powołał szczególnych okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 5 k.c.

W skardze kasacyjnej opartej na podstawie naruszenia prawa materialnego skarżący zarzucił niezastosowanie art. 58 § 2 k.c. przy ocenie ważności testamentu i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik postępowania wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia tej skargi do rozpoznania względnie o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącego na rzecz uczestnika zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron.

Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi przesłanką z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to znaczy potrzebą wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości bądź też rozbieżności w orzecznictwie sądów. Jego zdaniem istnieje potrzeba „wskazania, iż przepisy Księgi pierwszej - Części ogólnej Kodeksu cywilnego mają zastosowanie także do Księgi czwartej Kodeksu cywilnego, regulującej prawo spadkowe. Zignorowanie przez Sąd Okręgowy w W. przepisów części ogólnej k.c. przy orzekaniu w sprawie spadkowej jasno wskazuje na konieczność takiego wskazania”. Powołując przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. skarżący powinien wykazać, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów - rozbieżności te należy przytoczyć - jak też wyjaśnić przyczyny, z powodu których przeprowadzenie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, LEX nr 1936726). Skarżący tymczasem nie przedstawił koniecznego wyводу jurydycznego, ani też nie wskazał w czym upatruje wątpliwości w zakresie wykładni art. 58 § 2 k.c. dopuszczającej jego stosowanie w odniesieniu do czynności prawnych podejmowanych *mortis causa*, w tym sporządzania testamentu. W piśmiennictwie taka możliwość jest powszechnie akceptowana, nie powstały też żadne rozbieżności na tym tle w orzecznictwie sądowym.

Uznać zatem należy, iż wskazana przez skarżącego podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzi. Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby wystąpiły inne przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 520 § 3 w zw. z art. 13 § 2, art. 309²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., a wysokość tych kosztów - z postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 9 pkt 2 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461) w zw. z § 21 . rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

jw

[l.n]